

УДК 351.86:355.457>(477)

Олег Цевельов

кандидат наук з державного управління
Департамент воєнної політики
та стратегічного планування
Міністерства оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0003-4549-5505>

Олег Мітягін,

кандидат історичних наук
Національний університет оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-2230-5150>
DOI: 10.33099/2617-1775/2025-01/211-223

ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ SAT У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

У статті досліджується актуальна проблема підвищення ефективності функціонування системи підготовки військових фахівців із врахуванням міжнародного досвіду методики вдосконалення якості навчання і підготовки військових фахівців. Висвітлюються основні риси методики SAT, що доцільно запровадити в системі закладів вищої освіти.

Визначається, що системний підхід до навчання (SAT) – це комплексна та гнучка модель, яка визначає обов'язки на посаді, вимоги до навчання для неї, а також те, як навчання має бути розроблено, реалізовано та оцінено.

Доводиться, що досвід застосування системи управління якістю підготовки військових фахівців, необхідно запроваджувати в спільної діяльності органів державного та військового управління в інтересах кадрового та мобілізаційного забезпечення сил безпеки і оборони України, використовуючи потенціал вітчизняних і міжнародних програм навчання та досвіду повномасштабної війни росії проти України.

Ключові слова: Сили оборони; Збройні Сили; підготовка військових фахівців; вищі навчальні заклади; методика SAT.

Постановка проблеми. Важливість та актуальність дослідження закономірностей розвитку системи управління якістю підготовки військових фахівців щодо використання методики SAT, форм і методів забезпечення ефективної її організації обумовленні основними завданнями розвитку та реформування (перебудови) Збройних Сил України та решти складових сил безпеки і оборони держави.

Відповідно до вимог Стратегії національної безпеки України [1] та Стратегії воєнної безпеки України [2] до розвитку системи підготовки військових фахівців відноситься: підвищення якості системи підготовки кадрів; управління якістю підготовки військових фахівців та удосконалення методів підготовки мобілізаційних людських ресурсів. Одним з шляхів досягнення вказаних завдань, визначено переформування структур вищих військових навчальних закладів, які здійснюють підготовку військових фахівців за єдиними програмами з впровадженням методики SAT.

На сьогодні в умовах повномасштабної війни державних органів в процесі

підготовки і здійснення заходів оборони держави, так і на системний підхід в процесі навчання військових фахівців і посадових осіб державних органів, які приймають участь у заходах сприяння, забезпечення та надання допомоги Силам оборони України.

Враховуючи досвід повномасштабної війни росії проти України викрилось багато прогалин в системі управління якістю підготовки військових фахівців, що негативно пливають як на порядок планування, так на взаємодію Сил оборони, а система підготовки військових фахівців набула не лише актуального змісту, а стала одним з пріоритетних напрямів діяльності державного та військового управління.

Аналіз досліджень і публікацій визначається тим, що попри величезний попит на висококваліфікованих військових фахівців в умовах повномасштабної війни, недостатньо дослідженими залишаються наразі проблеми та перспективи використання систем і методики вдосконалення навчання, аналізу проблем і впровадження передового досвіду враховуючи зміни у сфері оборони держави. Відповідна тематики дослідження демонструє певний інтерес щодо впровадження в систему підготовки військових фахівців нових методів і підходів з метою задоволення потреб у кваліфікованих військових спеціалістах для Сил оборони України.

Аналізуючи праці науковців В. Телелим, Ю. Приходько, О. Прохоров [3] В. Рахманова, О. Мітягін [4] О. Минько, І. Морозов [5], О. Набожняк [6] та інші, спостерігається усвідомлення значущості методики SAT у системі підготовки військових фахівців, на якій має базуватися ефективна діяльність закладів вищої освіти. Водночас, саме глибоке впровадження методики SAT у системі військової підготовки фахівців в сучасних умовах має практичного подальшого дослідження.

Мета статті полягає в аналізі досвіду запровадження методики Системного підходу до навчання (SAT) у систему управління якістю підготовки військових фахівців в сучасних умовах.

Методи дослідження: досягненню мети і вирішенню поставлених завдань сприяло використання таких методів дослідження: метод аналізу іноземної та вітчизняної наукової періодики (визначення основних методів покращення процесу навчання та застосовування оптимального підходу), метод порівняння (визначення основних рис сучасної та міжнародно визнаної методики вдосконалення процесів навчання та доцільності їх впровадження в систему підготовки військових фахівців у закладах вищої освіти); метод узагальнення результатів (розгляду кожного етапу досліджуваного процесу).

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах на рівні застосування Сил оборони України відмічаються наступні недоліки: неузгодженість дій та недостатня комунікація між міжвідомчими підрозділами; наявність тимчасових органів управління, у яких немає свого сталого комплексу військ і за який вони не відповідають. У деяких органах військового управління кількість підпорядкованих військових організацій перевищує можливості здійснювати ефективне керівництво; відсутність критичного аналізу проведених операцій та

бойових дій, зворотного зв'язку. Отриманий бойовий досвід не узагальнюється і не доводиться до командного складу, у результаті повторюються одні і ті ж самі помилки, приклади успішної бойової роботи між командирами і військами (силами) не доводяться, у практику підготовки і навчання не впроваджуються. Отже, невирішеність даних недоліків потребує подальшого підвищення якості підготовки військових фахівців із науковим підходом до впровадження системи навчання методики SAT в освітній процес є актуальним.

Враховуючи наукові підходи у західному процесі підготовки військових фахівців, слід розуміти, що Системний підхід до навчання SAT (Systematic Approach to Training) – це не лише інструмент для успішного створення програми та здійснення навчання, а також інструмент для міжнародного визнання кваліфікації спеціальності. Також, це підхід, який забезпечує логічний прогрес від визначення завдань кого готувати до виконання військової служби з впровадженням програм навчання та в подальшому здійснення оцінювання стану цього навчання на практиці, враховуючи результати діяльності випускників у ході служби.

Отже, методика SAT у системі управління якістю підготовки військових фахівців: це осмислений логічний процес розвитку навчання; організація освітніх програм із залученням різних верст населення для набуття досвіду роботи з людьми; визначення мети та етапів набуття майстерності й спеціалізації; здійснення тренувань із залученням осіб, що не є фахівцями у процесі навчання; застосування технічних можливостей та сучасних технологій в процесі навчання та подальшому покращенні освітніх програм.

Аналізуючи закордонний досвід, доведено, що методика SAT складається з 5 взаємопов'язаних фаз: аналіз; дизайн; розвиток; впровадження та оцінювання (рис. 1). Водночас, порівнюючи західну систему якості освітнього процесу з вітчизняною, приходимо до висновку, що частина фаз методики SAT присутні у вітчизняній системі управління якістю підготовки військовослужбовців, а саме:

аналіз (за умов потреб збройних сил, визначається необхідна кількість по кожній категорії та враховуються сучасні зміни у підходах до підготовки кожної спеціальності, порядок взаємодії Сил оборони та їх сумісність під час виконання бойових завдань);

дизайн (створення сприятливих умов для залучення нових людей, які роблять вибір у бік військової служби, популяризація військової служби та соціальних гарантій, робота для покращення умов військової служби і підготовки програм навчання Сил оборони);

розвиток (вдосконалення навчальних програм, методики та навчальної матеріально-технічної бази із впровадженням технологічних нововведень, змін, що відбуваються на полі бою);

впровадження (нові форми і способи навчання, розширення коло навчальних дисциплін, спілкування з людьми, становлення командирів, як лідерів тощо);

оцінювання (зворотній зв'язок – відгуки з місць служби на випускників, атестації, проведення комісій, інспекцій тощо).

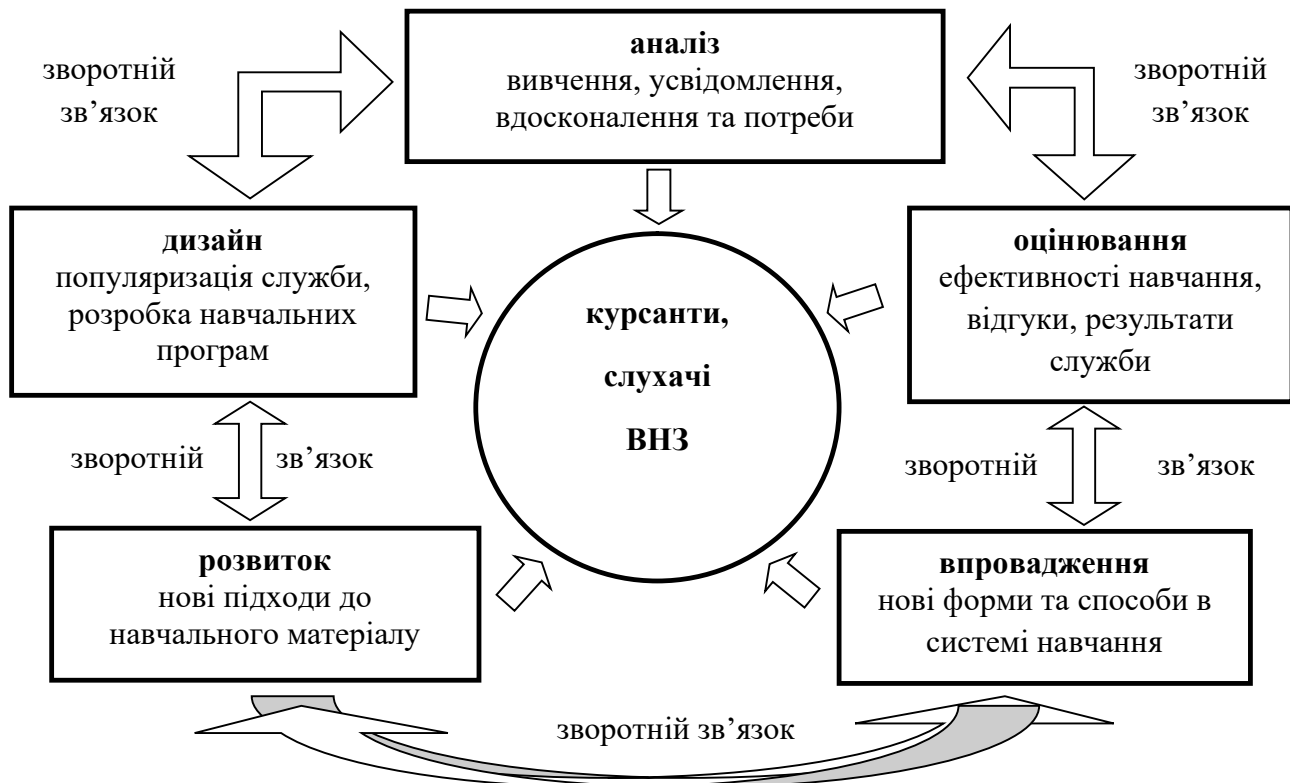

Рис. 1. Складові методики SAT

Отже, кожний результат навчання має свою оцінку, яка визначає ступень його досягнення. Під час освітнього процесу результатом діяльності слухачів є оцінка їх повноти отримання інформації та глибини засвоєння навчального матеріалу, тому методика SAT перш за все направлена на визначення ефективності оцінки наданих знань і навиків військовим фахівцям для практичного їх застосування в ході виконання своїх обов'язків на різних посадах.

Вивчаючи досвід застосування методики SAT, приходимо до висновку, що у процесі освітнього процесу формуються підходи етапного впровадження методики SAT та поєднання її з вітчизняними. Першим кроком у використанні цього підходу є визначення осіб, які здатні правильно оцінити результати навчання, прагнуть до глибокого аналізу всього процесу підготовки військових фахівців і визначення ефективності програм навчання.

Другий крок у методиці SAT – в оцінки навчання є уточнення мети та завдань у програмах освітнього процесу, що є одним з важливих кроків у даній системі. Основною ідеєю даного кроку є визначення – чи відповідає мета програми освітнього процесу досягненим результатам та якості навчання.

Третім кроком є вимірювання результатів, що вважати основним і що дійсно впливає на процес підготовки військових фахівців.

Наступним, четвертим кроком у методиці SAT є оцінка впливу на навчальний процес. За результатами вивчення діяльності військових фахівців у процесі повсякденної діяльності та процесів, що відбулися в змінах до підходів сучасної війни, як правило відбуваються зміни у програмах і курсах освітнього

процесу, що необхідно для вдосконалення тактики дій загальновійськових підрозділів чи реформування Сил оборони.

Кінцевою метою оцінювання (діагностика невдач освітнього процесу) є визначення недоліків та помилок, коли певна навчальна програма не досягає своїх цілей або не дає бажаного результату в підготовці військових фахівців. Враховуючи всі ці методи оцінювання та ефективності підходів до підготовки військових фахівців необхідно розуміти, що система освітнього процесу постійно вдосконалюється та потребує певних змін, особливо щодо підготовки військовослужбовців, як високопрофесійних спеціалістів і лідерів [5].

Відтак, враховуючи стан підготовки військових фахівців на різних етапах існуючої системи освітнього процесу, слід відмітити, що накопичені недоліки, які існували за часи мирного часу, негативно відобразилися на вмінні військових фахівців застосовувати свої лідерські якості та правильно будувати відносини з підлеглими, особливо під час повномасштабної війни.

Аналізуючи послідовність процесів навчання із застосуванням методики SAT в сучасних умовах доведено, що на розвиток системи підготовки військових фахівців впливає дві тенденції – глобалізація та регіоналізація. Так, глобалізація всіх процесів проявляється у формуванні загального економічного, політичного, інформаційного та військового простору, що дає можливість обмінюватися інформацією, надавати допомогу Силам оборони в їхньому навчанні. Однак, в глобалізації процесів навчання потрібно підходити обережно та постійно аналізувати стан підготовки не лише своїх Збройних Сил, а також підготовки та спроможностей армій держав-членів НАТО.

Однак, досвід впровадження методики SAT у систему управління якістю підготовки, на сьогодні доводить також про те, що необхідно глибоко вивчати досвід тактики та стратегії ведення бойових дій російської армії, як потенційного противника та позитивні результати операцій українських Сил оборони на Харківському та Курському напрямках, де було досягнуто вагомих результатів під час практичного використання отриманих знань і навиків. Аналіз практичних дій також потребує детального розбору на навчальних заняттях з майбутніми командирами, а досвід операцій, що мали прорахунки та слабкі результати із залученням до цих занять офіцерів чи керівників, які безпосередньо брали участь в даних операціях.

Регіоналізація у системі підготовки військових фахівців означає прагнення держави зберегти культурні відмінності, соціальні та етнічні особливості свого народу його історичні здобутки, це також стосується традицій у військовій сфері [6]. Традиції та власний досвід повинен широко застосовуватися в освітньому процесі, повинен не лише збиратися, а глибоко вивчатися, аналізуватися та швидко впроваджуватися в практику, що є один з кроків методики SAT.

Відтак, на сьогодні намагання командирами всіх ланок на відмінно виконувати посадові обов'язки, бути першими серед рівних, витримувати велику конкуренцію в сучасних умовах повномасштабної війни висуває таке поняття як командир-лідер, організатор і той, що дбає про свій особовий

склад – це є основа кінцевого результату освітнього процесу на що вказує послідовні процеси методики SAT. Отже, запровадження змін, які відбулися у глобальній та регіональній військових сферах, значно підвищать вимоги, що пред'являються до командного складу всіх органів військового управління.

Таким чином, послідовне запровадження методики SAT забезпечує основу для встановлення, підтримання якості та надійності освітнього процесу та підвищення кваліфікації для всіх основних категорій військовослужбовців Сил оборони України, тому що направлена на проведення глибокого аналізу процесів навчання, впровадження передової методики, недопущення системних прорахунків і недоліків, налагодження системного обміну досвідом і підвищенням культури спілкування.

Отже, послідовне впровадження методики SAT у вітчизняний освітній процес, набуває систематичного підходу до навчання – як структурований і методичний спосіб забезпечення ефективності, дієвості та відповідності освітнього процесу цілям підготовки військових фахівців. Цей підхід зосереджений на розвиток доцільних навиків, знань і поведінки слухача до логічного і організованого способу отримання певної освіти (підготовленості), при цьому максимально використовуючи доступні ресурси.

Ключовими компонентами системного підходу до навчання військових фахівців визначається:

1. оцінка потреб – визначення, яке навчання необхідно і для чого. Здійснюється у процесі аналізу поточного стану (навички, знання та продуктивність) та визначає бажаний стан (чого потрібно досягти слухачу чи підрозділу);
2. навчальні цілі – встановлення чітких, вимірних цілей для програми навчання;
3. розробка програми навчання – складання структурованого плану навчального процесу;
4. реалізація – проведення занять, тренінгів, семінарів зі слухачами (цільової аудиторією) та забезпечення комунікації, зворотного зв'язку;
5. оцінювання ефективності навчальної програми щодо набутих знань та їх застосування в реальних ситуаціях;
6. постійне вдосконалення майбутніх навчальних програм. Використання результатів оцінювання для внесення коректив у навчання, а за потреби впровадження нових технологій або підходів до навчання.

Таким чином досвід впровадження елементів методики SAT в освітній процес доводить свою ефективність у навчанні військовослужбовців в сучасних умовах на протязі довготривалого періоду та змушує постійно вдосконалюватися із застосуванням кращої міжнародної практики з підготовки всіх категорій військовослужбовців.

Головне на що направлена методика SAT в освітньому процесі – це вміння випускників закладів вищої освіти на первинних офіцерських посадах забезпечити пряме управління підлеглими, а вже на середньому та вищому рівнях необхідно як пряме, так і непряме управління підлеглими. Відтак, розвиток і удосконалення діяльності військових підрозділів (частин, з'єднань та

об'єднань) неможливо без командирів, які мають не тільки добру професійну (суто військову) підготовку, а також, які вміють спілкуватися з підлеглими та оточуючими його людьми, подолати психологічний бар'єр в спілкуванні, знаходити вихід з будь-якої конфліктної ситуації та знаходити компроміси.

При цьому особливе місце в діяльності військових керівників оперативного та стратегічного рівнів займає вміння працювати з підлеглим особовим складом і вищим командуванням. Так, західними експертами відмічається, що успіх особи в управлінських питаннях, технічної та інженерної області на 15 % залежить від його професійних знань і на 85 % від її здатності спілкуватися та будувати відношення з людьми [7, с.84–85].

Водночас, в сучасних умовах необхідно враховувати основні фактори, які впливають на зміни вимог до умінь командира до формування та вдосконалення своїх навиків, а саме: зміни поглядів суспільства на службу в збройних силах через повномасштабну війну та їх роль у суспільстві; вплив демографічних проблем на стан укомплектованості Сил оборони; зміни рівня патріотизму населення держави у різні періоди повномасштабної війни чи розвитку економіки та політичної ситуації в суспільстві; розширення функцій збройних сил; постійне удосконалення озброєння та бойової техніки в умовах сучасних технологічних змін і втілення в повсякденне життя штучного інтелекту; зріст конкуренції в застосуванні людських ресурсів; збільшення потреб у людських ресурсах.

Ефективне реагування на вплив даних факторів потребує постійної роботи з удосконалення всього комплексу заходів щодо підготовки майбутніх офіцерів, що доказує аналіз впровадження методики SAT. Одним з напрямів такого навчання є облік впливу лідерства на діяльність майбутніх командирів та якість їх підготовки. Досвід іноземних і вітчизняних науковців доводить, що лідерство найбільш характерно для вищих рівнів військової діяльності, оскільки на низових рівнях необхідно мати дисциплінованих і виконавчих керівників. Провідне положення лідера займає завдяки більш ефективній діяльності, чи він може впливати на людей через свої здібності та талант. Бажаючи стати лідером необхідно досягти визначеного рівня культурного, освітнього та життєвого досвіду [7, с. 38–39].

Визначаються три ступеня в установленні лідеру. Практична діяльність випускників закладів вищої освіти підтверджує це положення. Перша ступень до лідерства – це культура та освіта. Друга ступень – здатність самостійно приймати рішення та брати відповідальність. Третє, що формує лідера – це природна його здатність особисто формувати життєву позицію [8, с. 40–41].

Отже, у системі підготовки майбутніх командирів і військових фахівців із застосуванням методики SAT передбачається надання слухачам закладів вищої освіти конкретних рекомендацій щодо вдосконалення та пізнання особистих здібностей, виконанню обов'язків на конкретних посадах через обмін і популяризацією досвідом, а також вміння спілкуватися з людьми (побудування дружніх і довірчих відносин в колективах) (рис. 2).

Отже, в області підготовки майбутніх командирів – дійсно лідерів та

всього освітнього процесу перед закладами вищої освіти стоять наступні цілі:

привити слухачам думки про те, що тільки справжній професіонал своєї справи може стати командиром-лідером;

підготувати слухачів – майбутніх командирів до самостійної роботи щодо формування особистих здібностей командира-лідера;

навчити слухачів – постійно вдосконалюватися, вивчати досвід провідних армій світу, вміти аналізувати позитивні та негативні дії, впроваджуючи досвід у практичну діяльність.

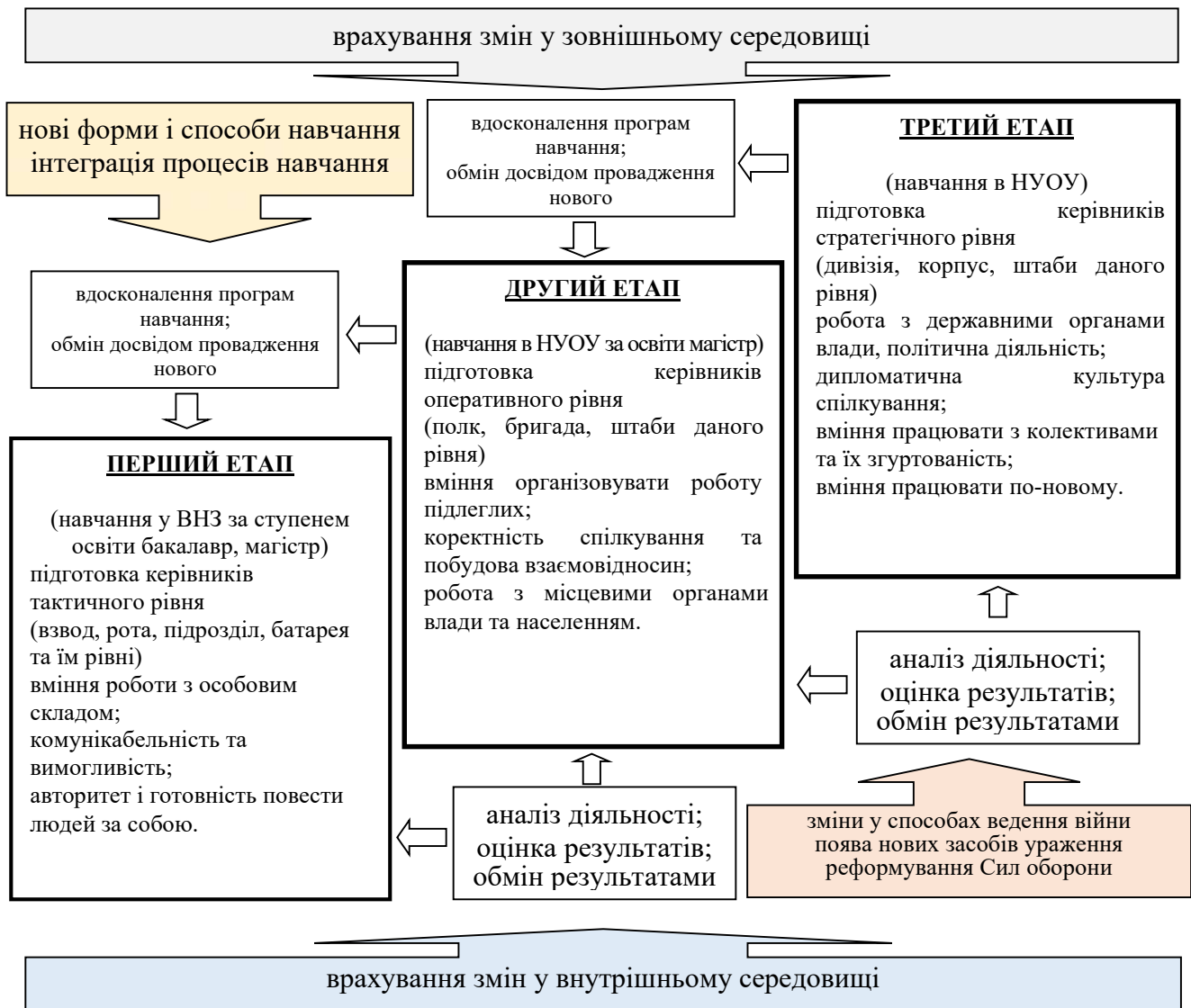

Рис. 2. Система підготовки військових керівників з елементами методики SAT

Для досягнення визначених цілей в освітньому процесі потрібно планувати та проводити заходи за наступними напрямками.

1. Організаційно-розпорядчі, що передбачають: організацію вивчення предметів у строго визначеної послідовності; проведення постійно діючих семінарів, тематика яких залежить від курсу навчання; визначення конкретних цілей занять; диференційований розподіл навчальних годин за кожним предметом навчання та заняття; виключення дублювання навчальних питань за

різними предметами навчання; визначення конкретних вимог за предметом навчання; організація взаємодії військової та цивільної програм навчання.

2. Соціально-психологічні передбачають: визначення природних здібностей лідера слухачів і психологічна допомога в їх удосконаленні; психологічна допомога слухачам в період навчання; індивідуальна робота із слухачами; взаємодія з підрозділами та частинами Сил оборони, аналіз відгуків на випускників з відповідними висновками.

3. Науково-технічні передбачають: застосування нових педагогічних напрямків; використання автоматизованих систем для обліку результатів навчання; наукову організацію освітнього процесу.

Відтак, необхідно враховувати те, що тільки комплексний підхід до вирішення проблеми підготовки, враховуючи усі напрями освітнього процесу, майбутніх командирів-лідерів дозволить найбільш ефективно вирішити постійно виникаючі проблеми на що вказує досвід запровадження методики SAT [9].

Нові програми навчання дають в результаті систему більш високої військової освіти, яка плавно переходить від традиційного, класичного та статистичного процесу освіти до динамічної системи швидких змін у стандартах навчання, програмах, формах і методах, спираючись на постійному аналізі досвіду слухачів, які впроваджують свої знання на полі бою, а також висновків з планованих і проведених операцій у сучасній війні на основі методики SAT [10].

Враховуючи отримані знання військовими фахівцями у закладах вищої освіти і застосовуючи їх на практиці, необхідно продовжувати налагодження процесу зворотного зв'язку для вдосконалення навчання, підтримуючи механізми методики SAT, вивчаючи відгуки на випускників і досвід їх практичної діяльності, як одну з форм навчання слухачів (курсантів).

Всеохоплююча система військового навчання з впровадженням елементів методики SAT передбачає тісне співробітництво слухачів з іншими фахівцями поза університету та формує основу професійного навчання з широким залученням викладачів як спеціалізованого закладу вищої освіти, так й інших закладів вищої освіти і фахівців органів державної влади.

Типовим прикладом використання методики SAT є вимоги до підготовки органів військового управління та керівників оперативного і стратегічного рівнів з питань ефективного виконання своїх обов'язків. Процес методики SAT забезпечує механізм для демонстрації та документування того, що офіцери та командири є компетентними, кожний на своє посаді. Методика SAT і багато регуляторів у процесі навчання використовують як основа для оцінки навчальних програм процесу освіти [11].

На сьогодні вищі військові навчальні заклади почали впроваджувати сучасні підходи в освітній процес підготовки спеціалістів, направлені на готовність слухачів до практичної діяльності у військах, враховуючи як стандарти держав-членів НАТО, так і суто національні традиції в питаннях військової підготовки. Відтак, доведено, що система військової освіти України постійно

вдосконалюється, враховуючи покращення традицій міжнародного досвіду та запровадження елементів методики SAT, прагне дати Силам оборони, офіцерів з високими бойовими навиками, культурою спілкування та лідерськими якостями, які зможуть працювати разом із збройними силами держав-членів НАТО або силами колективної безпеки Європейського Союзу тощо.

Висновки. Втілення концептуальних принципів подальшого розвитку військової освіти з елементами методики SAT повинні гарантувати перехід до нового типу гуманістичного і передового освітнього процесу, що значно підвищить професійний, інтелектуальний, культурний, духовний, моральний та політичний потенціал військових спеціалістів. Це призведе до позитивних змін в системі військової освіти, що стосується якості підготовки військових фахівців.

Сучасні педагогічні технології на основі впровадження елементів методики SAT дозволять логічно регламентувати освітній процес підготовки військовослужбовців. Враховуючи те, що процес навчання є творчий та потребує постійного вдосконалення, досвід впровадження методики SAT потребують пошуку нових підходів до оцінки освітнього процесу та визначення для себе ефективності підготовки військових фахівців. Такий процес вимагає враховувати важливі потреби, а саме: обмін інформації та взаємодії між закладами вищої освіти і військовими підрозділами (частинами); здійснення аналізу впровадження отриманих знань в процесі практичної діяльності; організації гармонічної інтеграції освітнього процесу. Відтак, застосування методики SAT у системі підготовки військових фахівців має актуальний характер і поступове запровадження до освітнього процесу закладів вищої освіти для покращення підготовки керівників всіх ланок [12].

ЛІТЕРАТУРА

1. Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». : // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
2. Указ Президента України від 25 березня 2020 року № 121/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». : // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.
3. Телелим В.М., Приходько Ю.І., Прохоров О.А. Система підготовки військових фахівців: здобутки, становлення, напрями та шляхи подальшого реформування.: *Військова освіта* (Збірник наукових праць), № 1(33), Київ-2016, С. 3-14.
4. Мітягін О.О., Сафронов О.В. Управління якістю підготовки фахівців військових навчальних закладів згідно з міжнародними стандартами якості.: *Військова освіта* (Збірник наукових праць), № 1(33), Київ-2016, С. 195-202.
5. Минько О. В., Морозов І. Є. Аналіз проведених дій як частина освітнього процесу у військових навчальних закладах.: *Честь і закон*. 2023. № 3 (86). С. 41–45.
6. Набожняк О. Армійські «дуболоми» проти прогресивних командирів та системи ААР/АПД. *Argumentua*. : // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://argumentua.com/stati/arm-iskdubolomi-proti-progresivnikh-komandir-v-ta-sistemi-aarapd>.
7. Hamblin, A.C. Evaluation and control of training. London: McGrawHill, 1974.

8. Burk, James. «Theories of Demokratik Civil-Military Relations». Armed Forces and Society, Vol. 29, No. 1, Fall 2002.
9. Дейл Карнеги. Как завоевать друзей и оказывать влияние на людей... / Перевод с английского Д.С. Лободенко – Мн.: ООО «СЛК», 1996. – 640 с.
10. Антонио Менегетти. Психология лидера / Перевод с итальянского ННБФ «Онтопсихология». Изд. 4-е, дополненное. — М: ННБФ «Онтопсихология», 2004 г. – 256 с.
11. Lietuvos Respublikos kariuomenės tarnybos statutas. Vilnius: Krašto apsaugos ministerija, 1999.
12. Толок І.М. «Развитие и совершенствование процесса военного образования на Украине». Розділ: Добре навчання – добрі солдати. : Journal of European Security and Defense Issues // Concordiam : // Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://perconcordiam.com/ru/хорошее-обучение-хорошие-солдаты>.

REFERENCES

1. Ukaz Prezidenta Ukrainia vid 14 veresniy 2020 roky № 392/2020 «Pro risheniy Radu natsionalnoi bezpeku i oboronu Ukrainia» vid 14 veresniy 2020 roky «Pro Strategiy natsionalnoi bezpeku Ukrainia» [Decree of the President of Ukraine about the National Security Strategy of Ukraine]. : // [Elektronui resyrs]. – Redhim dostupu : <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>. (in Ukrainian).
2. Ukaz Prezidenta Ukrainia vid 25 berezniy 2021 roky № 121/2021 «Pro risheniy Radu natsionalnoi bezpeku i oboronu Ukrainia» vid 25 berezniy 2021 roky «Pro Strategiy voennoi bezpeku Ukrainia» [Decree of the President of Ukraine for the Strategy of Military Security of Ukraine]. : // [Elektronui resyrs]. – Redhim dostupu : <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>. (in Ukrainian).
3. Telelim V.M., Prikhodko U.I., Proxorov O.A. Sistema pidgotovki viiskovux faxivtsiv: zdobytki, stanovlennia, napriamu ta shliaaxu podalshogo reformyvania [The system of preparation of the university faculty: achievements, establishment, direct and indirect direction of further reform].: Viiskova osvita (Zbornik naykovux prats), № 1(33), Kyiv-2016, C. 3-14. (in Ukrainian).
4. Mitiagin O.O., Safronov O.V. Ypravlinnia iakistiy pidgotovku faxivtsiv viiskovux navshalnux zakladiv zgidno z midqnarodnumi standartamu iakosti [Quality management of training of specialists in military educational institutions in accordance with international quality standards].: Viiskova osvita (Zbornik naykovux prats), № 1(33), Kyiv-2016, C. 195-202. (in Ukrainian).
5. Minko O.V., Morozov I.E. Analiz provtdtnux diu iak tchastuna osvitniogo protsesy y vsiskovux navshalnux zakladiv [Analysis of actions taken as part of the educational process in military educational institutions].: Tchest i zakon. 2023. № 3 (86). C. 41-45. (in Ukrainian).
6. Nabodqniak O. Armiiski «dybolomu» protu progresuvnux komanduriv ta sustemu AAR/APD. Argumentua [Army «duboloms» against progressive commanders and the AAR/APD system. Argumentua]. : // [Elektronui resyrs]. – Redhim dostupu : <https://argumentua.com/stati/arm-iskdubolomi-proti-progresivnikh-komandir-v-ta-sistemi-aarapd>. (in Ukrainian).
7. Hamblin, A.C. Evaluation and control of training. London: McGrawHill, 1974.
8. Burk, James. «Theories of Demokratik Civil-Military Relations». Armed Forces and Society, Vol. 29, No. 1, Fall 2002.
9. Deil Karnega. Kak zavoevat dryzei i okazuvat vlianina na lydei [How to win friends and influence people]. / Perevod s angliiskogo D.C.Lobodenko – Мн.: ООО «SLK», 1996. – 640 с. (in Ukrainian).
10. Antonio Menegetti. Psixologia lidera [Psychology of a leader] / Perevod s italianskogo NNBF «Ontopsixologia», 2004 г. – 256 с.
11. Lietuvos Respublikos kariuomenės tarnybos statutas. Vilnius: Krašto apsaugos ministerija, 1999.

12. Tolok I.M. «Razvitie i sovershenstvovanie protsesa vjennogo obrazovania v Ukrainia». Rozdil: Dobre navtchannia – dobri soldatu [Development and improvement of the process of military education in Ukraine». Chapter: Good Training Makes Good Soldiers]. : Journal of European Security and Defense Issues // Concordiam : // [Elektronui resyrs]. – Redhim dostupu : <https://perconcordiam.com/ru/xoroshe-obychenie-xoroshie-soldatu/> . (in Ukrainian).

SUMMARY

Oleh Tsevelyov,

Candidate of Sciences in Public Administration,
Department of Military Policy and Strategic Planning
Ministry of Defence of Ukraine, Kyiv

Oleh Mitiahin,

PhD (Historical Sciences),
National Defence University of Ukraine, Kyiv

Determination of approaches to the use of the sat methodology in the domestic quality management system of training of military specialists

Introduction. *The article examines the current problem of increasing the efficiency of the military specialists training system, taking into account international experience in the methodology for improving the quality of training and training of military specialists. The main features of the SAT methodology are highlighted, and it is recommended that they be introduced into the system of higher education institutions.*

It is determined that the systematic approach to training (SAT) is a comprehensive and flexible model that defines the duties of the position, the training requirements for it, as well as how the training should be developed, implemented and evaluated.

It is proved that the experience of applying the quality management system for the training of military specialists should be introduced in the joint activities of state and military administration bodies in the interests of personnel and mobilization support for the security and defense forces of Ukraine, using the potential of domestic and international training programs and the experience of Russia's full-scale war against Ukraine.

Purpose. *To highlight problems in the system of training military specialists of the Defense Forces under conditions of full-scale war, to study the experience of introducing the Systems Approach to Training (SAT) methodology, and to examine its use in the quality management system for training military specialists under modern conditions and in the future.*

Methods. *The achievement of the goal and the solution of the tasks set were facilitated by the use of the following research methods: the method of analyzing foreign and domestic scientific periodicals (identifying the main methods of improving the learning process and applying the optimal approach), the method of comparison (identifying the main features of modern and internationally recognized methods of improving learning processes and the feasibility of their implementation in the system of training military specialists in higher educational institutions); the method of generalizing the results (considering each stage of the studied process).*

Results. *It is determined that despite the huge demand for highly qualified military specialists under the conditions of a full-scale war, the problems and prospects of using systems and methods to improve training, analyze challenges, and implement best practices – while considering changes in the field of state defense – remain insufficiently researched. The corresponding research topic demonstrates a certain interest in introducing new methods and approaches into the system of training military specialists in order to develop the capabilities of military personnel and meet the current and future needs for qualified military specialists for the Defense Forces of Ukraine.*

Conclusion. *The implementation of the conceptual principles for the further development of military education, incorporating elements of the SAT methodology, should ensure a transition to a*

new model of humanistic and advanced military training, which will significantly enhance the professional, intellectual, cultural, spiritual, moral, and political potential of military specialists.

This will lead to positive changes in the military education system, in military educational institutions, as well as in the units of the Armed Forces of Ukraine in terms of the quality of training of military specialists, strengthening of defense capabilities, participation in public life, practice of military art and modern principles of force.

Key words: *Defense Forces; Armed Forces; training of military specialists; higher education institutions; SAT methodology.*